

Jom Haatsmaoet, 4 mei 2025
Derasja vrijdagavond 2 mei 2025
Rabbin Menno ten Brink

Als een vrouw in de tijd van de Tempel een baby krijgt, is ze daarna in een staat van rituele onreinheid. Zo begint de sidra die wij deze sjabbat lezen: Tazria-Metsora. Na die periode van onreinheid brengt ze een offer, zodat ze weer volop aan het religieuze leven kan deelnemen en dankbaarheid kan geven over de geboorte van dit prachtige nieuwe leven. Geboorte is een heel belangrijk moment. Het is het begin van een mensenleven. Het begin van een expeditie, waarvan je niet weet waar het toe zal leiden, maar met hoop en verwachting dat je alleen maar geluk en vreugde aan het nieuwe kind mag beleven, en dat het een zorgeloos, lang en gezond leven zal mogen hebben. Maar ook wordt het nieuwe leven, met een enorme kracht de wereld in gestuurd, met vaak veel pijn voor de moeder, en een meestal hulpeloos toekijkende vader. De baby is volledig afhankelijk van de ouders, het kan nog niets zelf. Totdat het baby'tje op eigen benen gaat staan, de wereld ingaat, opgroeit, hopelijk zelfstandig wordt, om op zijn of haar beurt eventueel weer later ook weer kinderen te mogen krijgen.

De regels over de geboorte van kinderen, vallen deze sjabbat samen met de geboortedag van Israel, Jom Haatsmaoet, dat vanwege de sjabbat afgelopen donderdag werd gevierd. We herdenken eerst en dan vieren we feest en brengen als het ware dank offers vanwege de geboorte, na 2000 jaar voor ons joodse land. Ook Israel werd geboren met een enorme kracht en kwam op eigen benen te staan vanaf 1948. Geen gemakkelijke geboorte, alle omliggende landen gunden het joodse volk zijn kind niet. De Onafhankelijkheidsoorlog woedde, maar we bleven in leven en werden sterker en volwassener. We zijn ook dankbaar en blij, dat we als joods volk een eigen land hebben waar we in vrijheid joods kunnen zijn, waar we niet gediscrimineerd worden, omdat we joods zijn. Na de catastrofe van de Sjoa, was dit onze hoop en verwachting. De geboorte van Israel toen, was net zo'n wonder als de geboorte van een baby. Als je ziet wat er gebouwd en ontwikkeld wordt, de hoogste technische mogelijkheden, op medisch gebied, op agrarische gebied, en ik zal maar niet zeggen: de woestijn die groen werd, maar toch is dat oude beeld nog steeds zo. Het is een wonder, dat na het uitroepen van de staat door David Ben Gurion, de droom, die Theodor Herzl politiek formuleerde en die Koning David al formuleerde, is uitgekomen. In de onafhankelijkheidsverklaring wordt gesproken over een staat die open zal staan voor alle joodse immigratie; het land zal zich ontwikkelen voor iedere bewoner, het zal gegrondvest zijn op vrijheid, rechtvaardigheid en vrede, zoals dat door onze profeten al werd voorzien. Het zal een land zijn waar volledige gelijkheid op sociaal en politiek gebied zal zijn voor iedereen, waarbij het niet uitmaakt welke religie je hebt, sekse, of ras. het zal vrijheid garanderen van religie en geweten, van taal, van onderwijs en cultuur, het zal de Heilige Plaatsen van iedere religie veiligstellen, en het zal trouw zijn aan de principes van de Verenigde Naties. Aldus citaten uit de Onafhankelijkheidsverklaring van Israel.

Ook al wonen we *choets laaretz*, Israel is ons houvast; een land waar we ons op oriënteren als joods volk, we staan in sjoel in de richting van Jerusalem overal in de wereld. En juist dit land is iedere dag in het nieuws, ook omdat Israel niet perfect is, maar ook omdat er nog steeds zovelen zijn, die het bestaansrecht van de joodse staat Israël, betwisten.

Is het antisemitisme? Wij zijn vaak erg snel met het zo te noemen. Maar de kreet Free Palestine, kan weinig anders betekenen dan dat de joodse staat weg moet, en daarvoor in de plaats een Palestina, voor Palestijnen. Als een Hamas op 7-10-23 de door media en de rest van de wereld, vergeten moord op 1200 mannen, vrouwen en kinderen uitvoert, en nog steeds onschuldigen mensen gegijzeld houdt, dan weten we dat de agressie tegen de joodse staat steeds weer oplaait. Direct na 7 oktober, sloeg Israël terug om Hamas te proberen te neutraliseren. De reactie was verbazend snel anti Israël, ook omdat er zoveel onschuldige burgerslachtoffers bij vielen, en helaas nog steeds vallen. Als Israel iets doet ligt het onder

het vergrootglas van de wereld. Als er in andere delen van de wereld afgrijselijke dingen met hele bevolkingsgroepen gebeuren, is het erg, maar ja dat lijkt er bij te horen. Ook ik ben van mening dat de regering die op dit moment de macht heeft in Israël, niet mijn regering is en dat de oorlog moet stoppen. Dat het alleen maar verdere ellende veroorzaakt, ook voor ons hier. Er worden ook afschuwelijke teksten gesproken door deze ultra-rechtse regering. De kolonisten ondernemen acties die alle perken en menselijke waarden, te buiten gaan. Maar ik blijf mijn liefde houden voor de joodse Staat Israel, mijn joodse land, hoewel ik met lede ogen zie, wat er ook gebeurt. Ook schaam ik me wel wat door leden van de Nederlandse regering gezegd en gedaan wordt, maar dat houdt nog niet in dat ik het bestaansrecht van mijn Nederlandse staat zou ontkennen, of dat iemand het recht zou hebben om het bestaan van de Nederlandse staat te bestrijden.

Als Hamas de gegijzelden zou vrijlaten en zich zou overgeven, zou de oorlog over zijn, ik mis dat aspect in bijna alle media. Dan kunnen Israel en de Palestijnen beginnen met de wederopbouw.

Gaza dringt zo ook door in onze samenleving, dat we de laatste dagen steeds meer horen dat 4 mei ook in het teken van Gaza zou moeten staan, en dat dan ook de zgn. genocide daarherdacht moet worden. Om die wens te legitimeren, worden andere conflicten ook maar genoemd. Laten we vooral de 4 en 5 mei herdenking en viering nationaal houden. Nederlanders hebben het volste recht om onze doden te herdenken, die gevallen zijn voor onze Nederlandse vrijheid, en de Nederlanders die vermoord werden toen ons land werd bezet door de Duitsers. Een globalisering en veralgemenisering van de 4 mei herdenking zou ervoor zorgen, dat het geen enkele waarde meer heeft. Herdenk al die anderen oorlogen, inclusief Gaza, en ik hoop dan ook de 1200 vermoorden van 7-10, op een andere dag, maar niet op onze 4 mei.

Ook over wat er intern in Israel gebeurt, maak ik me grote zorgen. Afgelopen week op Jom hazikaron, was er in onze zuster sjoel in Rananaa, een gezamenlijke herdenking van Palestijnen en Israëli's, die de wederzijdse pijn en verdriet met elkaar wilden delen. Het werd wreed verstoord door aanval van extremistische orthodox joodse kant. We hebben ook als Rabbijnen, als Verbond en Arza, adhesie betuigingen gestuurd naar onze organisaties, want ook dit gaat alle perken te buiten. Ik wil in herinnering roepen dat de 2^e Tempel in 70 verwoest werd, volgens de rabbijnen zelf, door *sinat chinam*, de interne haat tussen joodse groepen in de samenleving.

Voordat de Messiaanse droom van de profeten gerealiseerd kan worden moet er nog veel gebeuren. Ondanks de tekst van de Onafhankelijkheidsverklaring, is Israel nog steeds geen land, waar iedereen gelijk behandeld wordt. Palestijnen, maar ook Israëli's zullen moeten begrijpen, dat je met geweld niets bereikt. Israel zal een pluriform joods land moeten zijn, zoals de tekst van de onafhankelijkheidsverklaring dat zelf formuleerde, als fundament van de joodse staat.

Ons kind is al 77 jaar. Een mens begint al op leeftijd te raken als je 77 jaar bent, maar een land is net aan haar leven begonnen. Er is heel veel te doen, op velerlei gebied. Wij, Joden *choets la'aretz*, buiten het land, hebben o.a. de taak Israel ook in deze hele moeilijke fase te blijven ondersteunen en helpen.

Hier weten we dat maar al te goed, door de jaren 40-45, dat ons land geen Nederland meer mocht zijn zoals wij dat wilden. Zo mag men niet zagen aan de fundamenten van ons democratische joodse land Israel. Er is nog veel te doen na de geboorte, om Israël het land te laten zijn dat de profeten al voor zich zagen. Eén van de manieren om het Israël van onze dromen te steunen is om bij de WZO verkiezingen op Arza te stemmen, zodat we van binnenuit kunnen blijven proberen, samen met onze zusterorganisaties daar, een democratische en pluriforme joodse staat te garanderen, waar iedere Jood en niet-Jood in

veiligheid en vrijheid kan leven, zonder gediscrimineerd te worden of door andere Joden aangevallen te worden.

De tekst van dat prachtige lied van Naomi Shemer, *Al Kol Ele*, geeft poëtisch aan dat er zoetheid/honing is, maar dat dat wordt gemaakt doordat een bij zijn angel gebruikt. Zij geeft heel mooi aan, dat er zoete en bittere kanten zijn, en dat het de wens is om daaruit de vrede in het land te destilleren. Net als de geboorte gepaard gaat met pijn en ellende. Het resultaat is een prachtig kind, dat langzaam met vallen en opstaan, op eigen benen gaat staan en zich ontwikkelt tot, hopen en bidden wij, een prachtig land.

Al Kol Ele

Al hadwasj we'al ha'okets

al hamar wehamatok

al bitenoe hatinoket

sjmor Eli hatow.

Al ha'esj hamewo'eret

al hamajim hazakim

al ha'isj hasjaw habajita

min hamerchakim.

Refrein:

Al kol ele, al kol ele,

sjmor na li Eli hatow

al hadwasj we'al ha'okets

al hamar wehamatok.

Al na ta'akor natoea

al tisjkach et hatikwa

hasjiweni we'asjoewa

el ha'arets hatowa.

Sjmor Eli al ze habajit,

al hagan, al hachoma,

mijagon, mipachad peta

oemimilchama.

Sjmor al hame'at sjejesj li

al ha'or we'al ha'taf

al haprie sjelo hiwsjil od

wesjene'esaf

Refrein

Merasjresj ilan ba-roeach
Merachok nosjer kochaw
Misjalot libi ba-chosjech nirsjamot achsjaw
Ana sjmor li al kol ele
we al ahoewee nafsji
Al ha-sjeket al ha-bechi we-al ze ha-sjir

Voor al deze dingen

De honing en de doorn
Het bittere en het zoete
Onze babydochter
Mijn goede God bewaar
Het brandend vuur
Het zuivere water
De man die van ver weg
Terug naar huis komt

Refrein:

Al deze dingen, al deze dingen
Mijn goede God bewaar ze voor mij
De honing en de doorn
Het bittere en het zoete
Trek de wat geplant is niet uit
Vergeet de hoop niet
Breng mij terug
Naar het goede land

Bewaar God, dit huis deze tuin en

de muur van verdriet van angst
en van oorlog
Bescherm het weinige wat ik heb
Bescherm het licht en de peuters
de vruchten die nog niet gerijpt zijn
en toch geplukt werden

Refrein

De boom ruist in de wind
Ver weg valt een ster
Mijn hartenwensen in het donker worden nu opgeschreven
Bewaar voor mij al deze dingen
Ook van wie ik zielsveel van hou
De stilte en het gehuil en dit lied